

[Hartvig Frisch.]

fundamentalt ændret det, der har været den danske Landbrugers almindelige traditionelle Syn, og det, der har været hans internationale Garant. Det kan derfor ikke nægtes, at Situationen i Danmark efter de Begivenheder, der er sket, nødvendigvis er den, at begge disse Befolkningsklasser er kommet til at staa i en helt ændret Stilling.

Nu er det, jeg siger, at efter den Tale, vi her har hørt fra det ærede Medlem Hr. Thomsens Side, skulde man altsaa tro, at den ændrede Stilling skulde betyde, at danske Landbrugere og danske Arbejdere vilde komme ind i en bitter Klassekamp indbyrdes; for jeg ser ikke rettere, end at den eneste Appel, der lød gennem det ærede Medlems Ord, var en yderliggaaende Appel til de bitreste Følelser mellem disse to Befolkningsklasser. Men det er min Overbevisning, at de Begivenheder, der er sket, tværtimod med fuldkommen Nødvendighed faar netop disse to Befolkningsklasser til at rykke tættere til hinanden, idet baade den økonomiske og den politiske Udvikling nødvendiggør, at hele det produktive Danmark, de Elementer, som er Arbejderne og Bønderne her i Danmark, forstaaer, at den Tid er inde, hvor de under alle Omstændigheder maa finde Vejen til Løsninger og Afgørelser.

Jeg er tilbøjelig til at tro, at Gennemførelsen af Socialreformen i Foraaret var et meget vigtigt Skridt paa denne Vej. Det er min Overbevisning, at der ved den Ensartethed, der nu er gennemført, er ryddet et dybt Klasseskel bort inden for vort Samfund. Der er ryddet en Hindring bort, som tidligere har staaet i Vejen for et rent praktisk Samarbejde mellem store Dele af Landbrugernes og Arbejdernes Klasser. Og nu er det min Overbevisning, at den kommende Tids Rentelovgivning vil vise, hvorledes de Nødvendigheder, jeg her taler om, vil virke. Den vil nemlig vise, om Landbrugere og Arbejderne tilsammen vil forstaa, at hvad det drejer sig om, er at lette de aktive, produktive Elementer i vor Befolkning for Privatkapitalismens Tryk.

Jeg kunde derfor ønske, at Statsministeren til det Formaal vilde udvide Rammerne for den bestaaende Landbokommision, vilde udvide dem saa vidt, at det blev en Erhvervskommission i stor Stil, i lige saa stor Stil som den store Landbokommision i det 18de Aarhundrede, selv tagende Opgaverne med Hensyn til Genopbygningen af Danmarks Økonomi op i stor Stil, saaledes at Opgaven ikke blev en enkelt isoleret Opgave for Landbruget, men blev, hvad vi virkelig staaer over for efter Begiven-

hederne med den engelske Protektionisme, den Opgave at tage hele Genopbygningsarbejdet af Danmarks Økonomi op.

Hvis det skete — hvad jeg egentlig vilde haabe —, tror jeg, der vilde være et af de store Partier herinde, som ikke vilde være at finde ved det Samarbejde, og det er de Konservative. Vi saa allerede ved Kriseforliget i Foraaret, der var et Skridt paa den Vej, jeg her taler om, hvorledes dette Parti bittert sprang fra, lamenterede over, at det ikke var budt med der, skønt der ganske tydeligt havde været givet alle Henstillinger til det, og derefter forbitret kastede sig over al den Lovgivning, der blev gennemført. Derefter er der kommet det, at Nazismens Sejr i Tyskland yderligere har bevirket, at Partiet staaer i en Krise inden for sig selv, hvorunder det ligesom tvivler paa, om det nu skal være Ørn eller fortsætte med at være Skildpadde, som det hidtil har været, kravle langs Jorden. Deres Forhandlinger i Odense stod jo efter den Resolution, der blev udsendt, nærmest under det meteorologiske Motto: Opfriskende Vinde fra Syd med stedvis Taage. Taagen er jo endnu fremherskende, men paa den anden Side mærkede man af de Ytringer, der fremkom, at der i Partiet var en Tendens til virkelig at tage et Program op, som skulde støtte sig til de Rørelser inden for Diktaturlandene, som skulde afstive den konservative Bevægelse.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller begyndte kort efter Odense-Mødet et Slags Felttog mod Regeringen som „de trætte Mænd“. Naar der nu endelig skal være Tale om Træthed, vil jeg gerne sige over for det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, at Befolkningen, hele Befolkningen er ganske overordentlig træt af det ærede Medlem Hr. Christmas Møller. Det er efterhaanden saadan, at hvad enten det ærede Medlem kommer flyvende til Londen eller gaar i Strækmarch eller optræder her paa Folketingets Talerstol eller holder skelsættende Taler, skal vi pines og plages med Offentlighedsfølelsen af det ærede Medlems forskellige Handlinger, og jeg tror, for at bruge en Vending, som det ærede Medlem ofte anvender her, at vi for vort Vedkommende er overmaade meget trætte af det ærede Medlem Hr. Christmas Møller. Men det var kun, fordi det ærede Medlem begyndte at tale om Træthed, jeg siger dette; det er jo ellers ikke noget, man behøver at gaa og ytre sig om.

I det Program, der blev vedtaget paa Odense-Mødet, var der en Ting, som jeg vil